

DOOR DE STADSRIETLANDEN.

Wanneer men over de Rietlanden spreekt, denkt men aan een groot spoorwegterrein, aan rails. Die zijn er ook wel veel, maar er is nog wat anders te vinden. Veel planten en dan nog niet alleen gewone planten, maar er zijn zeldzaamheden bij. Wanneer men van af de Czaar-Peterstraat den weg langs het spoorwegbassin neemt, komt men eindelijk aan het IJ. Daar is een weggetje achter de stootblokken vlak aan het water. Aan de achterkant van de stootblokken groeit heel veel. Nu, in Mei, is het er blauw van de hondsdrif en de vergeet-mij-nietjes. Bovenop staan een paar forsche smeerwortels, ook in bloei. Van den winter toen ik er langs kwam, speelden er in 't riet een paar meesjes, een aardig gezicht, als het zoo koud is. Den 20sten December vond mijn broertje nog kamille, streepzaad, veronica en paarse doovenetel bloeiend en den 24sten vond ik er nog bloeiend koolzaad; maar 't was dan ook een kleintje, niet zoo fors als ze anders zijn. Dit van den winter.

Het vorig jaar, 's zomers, vond ik er zooveel mooie planten, dat ik dacht, dat zij als zaden uit de wagons waren overgewaaid. Van vlas kan dit wel waar zijn maar slangekruid en bernagie worden gewoonlijk niet per spoor vervoerd. 't Was wel een mooi gezicht als er over die velden van zeeëster, koolzaad en kamillen, dagpauwoogen en blauwtjes vlogen. 't Was aardig, dat tusschen de Amsterdamsche veenplanten de indringers groeien. Het waren wel indringers want: gaffelsteng, venkel en lavas, muurpeper, Canadeesche fijnstraal en hazepootjes vindt men niet dikwijls naast munt- en bastaard-wederik. We vonden daar ook nog parelkruid, anagallis, vogelpootjes, mierik en zeepkruid. Die zijn waarschijnlijk niet uit de goederenwagons gewaaid. De aardappels, de hennep en de haver, die er ook staan zijn misschien wel uit spoorwagens afkomstig. Loopt men nu langs de rails en een dijkje, waar de hommels volop honing zuigen uit doovenetels en smeerwortels (de witte schijnen hier in 't geheel niet zeldzaam te zijn) dan komt men bij de brug naar den strekdam

Maar er is nog iets heel bizonders, wat ik haast vergeten had. We vonden nl. eenige planten van de aardbezie in bloei. Eenige hadden een stengel met verscheidene bloemen die niet zoo groot waren als van die planten, die meer op de gekweekte geleken en maar een paar bloemen hadden. Ik vond ook een madeliefje dat geen wortelrozet had, maar een *vertakten stengel*.

Op een rij stonden op het dijkje van de witte smeerwortels een aantal planten van de gemeene boerenkers. Op een veld hadden alle boterbloemen acht of tien blaadjes in de bloemkroon. Zij geleken wel op de gekweekte, die ik in bloemenwinkels had gezien. Op een ander veld, dat door een weg van het eerste gescheiden is, groeien zij niet. Nu komt er na het eerste veld een railsterrein en dan na een stootblok weer een veld. Daar groeien die dubbele boterbloemen weer wel.

Wanneer we nu voorbij de brug komen begint de Handelskade. In 't begin staat het er vol witte honingklaver en de vlinders blijven niet weg. Die witte honingklaver vond ik 12 November 1902 nog bloeiend. De gele staat er ook, maar lang niet zoo veel. Voorbij het politie-posthuis begint een terrein, dat nu wordt opgehoogd, maar ik hoop, dat ik er hetzelfde moois van 't vorige jaar weer vind. Want groote wit met paarse papavers en korenbloemen vindt men niet iedere dag bij Amsterdam in 't wild. Wat is het aardig bij die papavers het „hoedje” van den knop te zien afgaan. Men ziet niet, dat het verder komt en toch gaat het zoo gauw. Als we 's morgens beneden kwamen, waren

er dikwijls een paar nieuw uit. Eens zagen wij het bij dag. Telkens was het wat verder en eindelijk lag het op tafel. Plotseling, niemand had het eigenlijk goed gezien. We vonden daar ook nog boekweit, aardappelen en rogge bloeien. 't Leek wel een woest akkertje; vooral de bolderik stond er mooi. Na de hydraulische inrichting komt niet veel bizonders meer.

Ik raad wel eens aan naar de Stads-Rietlanden te gaan. 't Is er wat aardig en men vindt er bij elke wandeling een verrassing.

Amsterdam.

M. PINKHOF.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 28 Maart 1905 in de Diergaarde.

De voorzitter, de heer Haverhorst, opent de vergadering, waarna besproken wordt het schrijven van het Hoofdbestuur der Ned. Nat. Hist. Vereen. over Natuurmonumenten. Besloten wordt, aan de uitnodiging tot het zenden van een afgevaardigde gevolg te geven. Verder wordt nog besproken het plan, om een excursie naar Oisterwijk te houden, waarna wordt overgegaan tot de gewone mededeelingen.

De heer Jansen bespreekt de inlandsche soorten van het geslacht *Lycopodium* L.; geeft een overzicht van het voorkomen dezer soorten in andere landen en behandelt de middelen tot verspreiding; waarna hij rondgeeft: *L. Selago* L.; *L. clavatum* L.; *L. inundatum* L.; *L. complanatum* L. „anceps Wallr. en *Chamaecyparissus* ABr, en de pas ontdekte *S. annotinum* L., alle inlandsche ex.

De heer van Roon brengt ter tafel eenige fraaie serien van twee *Lucaniden*soorten, n.l. *Odontolabis Brookeanus* en *O. Lowei*, beiden afkomstig van West-Borneo. In deze serien, welke elk ± 25 stuks tellen, zijn zeer fraai te zien, de vier hoofdvormen welke in de verschillende trappen van ontwikkeling worden onderscheiden (forma telodonta, mesodonta, amphidonta en priodonta) alsmede de tusschenvormen, welke de overgangen vormen tusschen deze vier ontwikkelingsstrappen. Hij wijst erop, dat volstrekt niet altijd opgaat, dat de meer ontwikkelde vormen ook de grootste zijn, en laat een telodont ex. van Od. Brookeanus zien, dat veel kleiner is dan andere meso- en amphidonte exemplaren.

Ook wijst hij op een eigenaardigheid bij de wijfjes van Od. Lowei. Daar zijn erbij welker dekschilden bijna geheel stroogeel zijn, met een langwerpige driehoekige zwarte vlek om den naad. Bij volgende ex. wordt het geel al minder en het zwart meer overheerschend totdat eindelijk het geel slechts als een zeer kleine langwerpige vlek langs den rand der dekschilden aanwezig is, en ten slotte ook geheel zwarte wijfjes voorkomen. Dit verschijnsel doet zich bij de mannetjes niet voor. Verkeert deze soort in een stadium van overgang? Zooals de heer Haverhorst opmerkt, zou dit dan van het zwart naar het geel zijn,¹⁾ en deze bij genoemde soort bijna geheel gele dekschilden hebben.

Vergadering 25 April 1905 in de Diergaarde.

De voorzitter, de heer Haverhorst, opent de vergadering, waarna hij verslag uitbrengt als afgevaardigde naar de vergadering, gehouden 22 April te Amsterdam, in zake „Natuurmonumenten”.

Nadat daarna de te houden excursie is geregeld, nemen de gewone mededeelingen een aanvang en laat de heer Lindemans rondgaan een *vleeschkleurige* variëteit van *Smerinthus populi* L, bij Dordrecht gevangen; een eigenaardige afwijking van *Acronycta megacephala* W. V., waar de ronde plek peervormig is met uitgerekte punt; bij Vorden gevangen en verder eenige zeldzame vlinders van Noord-Celebes.

¹⁾ Tenminste, indien het hierbij gaat als bij de dagvlinders, waar de variëring der soort steeds begint bij de mannelijke dieren.

De heer Jansen brengt ter tafel eenige merkwaardige Juncus-soorten; in de eerste plaats *J. conglomeratus* L en *J. effusus* L, waarvan de eerste een samengedrongen, de tweede een losse bloeiwijze bezit. Nu komt echter van de eerste soort een var. met losse, en van een tweede soort een var. met gedrongen bloeiwijze voor, zoodat het noodzakelijk is, het materiaal levend te bestemmen, omdat de kenmerken, ontleend aan de stijl en het meer of minder gestreept zijn van den stengel, bij gedroogd materiaal niet steeds meer even duidelijk zijn.

Verder *J. sylvaticus* Reich, waarvan hij eenige exemplaren heeft die vivipariseeren; *J. bufonius* L, waarvan hij vertoont de var. *hybridus* Brotero, waarbij de bloemen met 2 en 3 bij elkaar gedrongen zitten; var. *major* Boiss, die grooter en sterker is, en een zwart bloemdek heeft, en verder enkele planten, die doen denken aan de var. *ranarius*, die eigen is aan zouthoudenden bodem.

De heer de Koning geeft rond een *wijngaardslak*, welke bij hem in den tuin heeft overwinterd.

Boekbespreking.

Naar Californië. Reisherinneringen door Dr. Hugo de Vries, hoogleeraar aan de Universiteit van Amsterdam. Haarlem, H. D. Tjeenk Willink & Zoon, 1905. 438 p.p. en honderden illustraties in en buiten den text.

Het valt moeilijk, over dit boek te spreken, zonder te vervallen in termen van uitbundige lofspraak, maar ik zal mijn best doen, om, zooals het behoort, zoo sober mogelijk te zijn. Dit boek is één doorlopende vermaning tot wakkerheid en levensernst, tot blij genieten der schoone natuur, tot rustig nadenken over de wonderen der schepping. Ook zou je kunnen zeggen het is een groote excursie onder leiding van een geestig en vriendelijk geleerde, die je met een glimlach even wijst op de eigenaardige contrasten van het wonderland en die je geduldig en zonder langdradigheid laat zien en begrijpen hoe daar de intelligente en geniale werkers de wetten der levende natuur zoo in verband hebben weten te brengen met de eigenaardigheden van

Prof. De Vries (links) met de leden van de Sempervirens-club. (Uit: *Naar Californië*).

De heer Wachter stelt ter bezichtiging eenige buitensche Salices met *androgyn* katjes; nl. *S. fragilis* L, var. *androgyna*; *S. triandra* L, var. *androgyna* en *S. babylonica* L, var. *androgyna*; deelt mede, dat deze afwijking, voor zoover hem bekend is, in ons land nog niet is geconstateerd en ook niet te vinden is in het herbarium der Ned. Bot. Ver. en geeft daarna rond eenige exemplaren van *S. aurita* L; die zeer fraai deze afwijking vertoonen, gevonden April 1905 te Rotterdam, en een takje van *S. cinerea* L, eveneens bij Rotterdam gevonden, waarvan één katje deze eigenaardigheid vertoont. Eenige dagen na de vergadering werden hem door den heer Haverhorst eenige takjes ter hand gesteld, van *S. cinerea* L, die ook androgyn katjes droegen; door dezen gevonden op Staalduin bij 's-Gravenzande.

G. VAN ROON, }
W. H. WACHTER. } *Secr.*

bodem en klimaat, dat daaruit volkswelvaart en levensgeluk kunnen ontspruiten.

Er valt ontzettend veel uit dit boek te leeren en het is zoo geschreven, dat je het ieder oogenblik ter hand kunt nemen, op iedere bladzijde openslaan om dadelijk geboeid en gelukkig voort te lezen en te genieten. Met vaderlijke zorg is voor leeken den weg gebaad om tot het juist begrip der technische zaken te komen en dit is weer gedaan zonder eenige pedanterie en schoolmeesterij, zoodat de leek niet eens merkt, dat hij eventjes netjes op het leerbankje wordt gezet, terwijl de ingewijde vol bewondering is over de meestelijke manier van behandeling. Iemand die van selectie en mutatie, irrigatie en grondverbetering niet het minste besef heeft, kan uit dit werk daaromtrent juistere voorstellingen verkrijgen dan door de lectuur van menig leerboek. De vijgen-cultuur, de bezoeken bij Burbank en de woestijn van Imperial hebben mij wel het meest geboeid, maar ik mag toch ook vooral niet vergeten de schitterende beschrijvingen van de zee en de baai van San Francisco, de natuurweelde van Pacific Grove en de hoofdstukken over